Dacă aştepţi momentul potrivit, te întrec alţii care nu-l aşteaptă. *(Woody Allen)*

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI
3 aprilie
2009
Anul VIII
nr. 12 (271)

Săptămânal juridic
8 pagini - 2.50 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Toţi la alegeri!

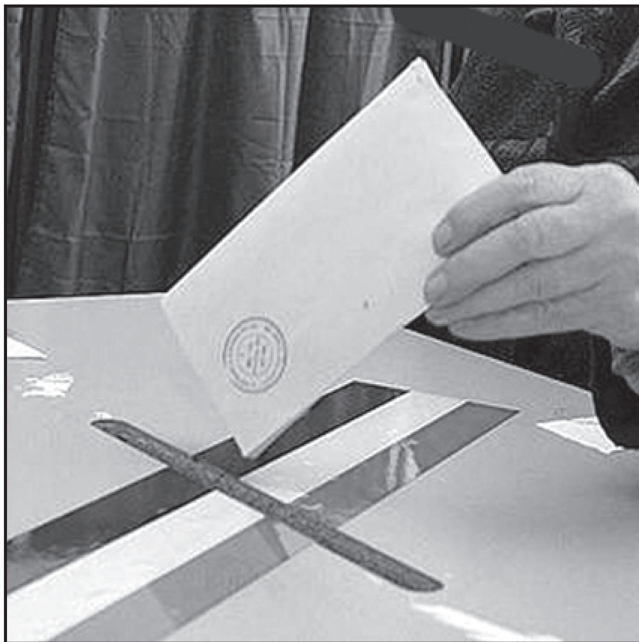
Ziua alegerilor se apropie. Cum vom putea vota?

Duminică, 5 aprilie, este ziua când trebuie să ne prezentăm la urnele de vot şi să ne pronunţăm în favoarea unui partid care a reuşit până în prezent să ne convingă că platforma sa electorală este cea mai reuşită.

Pentru o mai bună informare a alegătorilor, Comisia Electorală Centrală (CEC) a lansat o pagină electronică. Pe site-ul www.votează.md, alegătorii pot găsi informaţii privind modalitatea de votare, lista secţiilor de votare din ţară, lista documentelor în baza cărora cetăţenii Republicii Moldova vor putea vota, precum şi informaţii pentru alegătorii de peste hotarele ţării, adresele şi datele de contact ale misiunilor diplomatice ale R.Moldova.

Vor putea vota şi cei fără viză

Pentru a asigura dreptul la vot a tuturor cetăţenilor, CEC a adoptat o hotărâre prin care oferă posibilitate cetăţenilor cu drept de vot, dar fără viză de domiciliu, să poată participa la votare. Potrivit Ministerului Dezvoltării Informaţionale, în Republica Moldova sunt circa 70 de mii de persoane care nu au viză de domiciliu.

„Aceste persoane îşi vor putea exercita dreptul la vot la secţiile de votare care corespund ultimei lor vize de domiciliu sau de reşedinţă. Cetăţenii în cauză vor fi incluşi în listele suplimentare de votare", a declarat secretarul CEC, Iurie Ciocan.

Tot în baza listei suplimentare vor putea vota şi alegătorii din raza secţiei de votare care nu sunt înscrişi în listele electorale. Aceştia vor putea fi înscrişi pe aceastã listă doar la prezentarea buletinului de identitate. În aceeaşi listă suplimentară se pot înscrie şi alegătorii care au venit la secţia de votare având certificatul pentru drept de vot. Acest certificat rămâne la biroul secţiei de votare şi se anexează la lista suplimentară.

Modalitatea de votare

Instrucţiunea cu privire la particularităţile participării la votare în cadrul alegerilor parlamentare din 5 aprilie 2009 aprobată de CEC prevede că fiecare alegător trebuie să voteze personal. Votarea în locul altor persoane nu se admite. Biroul electoral al secţiei de votare va înmâna alegătorului buletinul de vot conform listei electorale ori celei suplimentare numai la prezentarea actului de identitate, iar alegătorul, primind buletinul de vot, semnează în lista electorală în dreptul numelui său. În cazul în care alegătorul, din motive de sănătate sau din alte motive întemeiate, nu poate veni în localul de votare, biroul electoral al secţiei de votare desemnează, la cererea verbală sau scrisă a acestuia, cel puţin doi membri ai biroului, care se deplasează cu o urnă de vot mobilă şi cu materialul necesar pentru votare (lista electorală suplimentară, buletinul de vot, ştampila specială şi tuşiera) la locul unde se află alegătorul.

Potrivit instrucţiunii în cauză, deplasarea la domiciliul alegătorului poate fi efectuată pe parcursul zilei, cu condiţia de a reveni la secţia de votare până la ora 21.00.

Care alegători nu vor putea vota?

Aceeaşi instucţiune mai prevede că alegătorii cu actele de identitate expirate nu vor putea vota la scrutinul din 5 aprilie. Doar în secţiile de votare din afara ţării se va permite participarea la votare în baza paşaportului cu termen de valabilitate expirat.

În calitate de măsură de protecţie împotriva fraudelor, tuturor alegătorilor care vor participa la votare li se va aplica în actul de identitate ştampila „ALEGERI 05.04.09".

Stelina CIOBANU,
stelinaciobanu@usm.md

CALENDAR CREŞTIN

S	4	**Sâmbăta acatistului.** Sf. Mc. Vasile; Cuv. Isaachie.
D	5	**Duminica V. Cuv. Maria Egipteanca. Cuv. Nicon; Sf. Mc. Filit, Lidia.**
L	6	Cuv. Zaharia; Sf. Irh. Artemie; Sf. Mc. Petru şi Ştefan.
M	7	**Buna vestire.**
Mr.	8	**Soborul Arhanghelului Gavriil.** Sf. Mc. Ana, Larisa, Ala.
J	9	Sf. Mc. Matroana; Cuv. Ioan egipteanul.
V	10	Cuv. Ilarion cel Nou, Ştefan; Sf. Mc. Iona.

ALEGĂTORII DIN MOLDOVA SĂ NU SE TEAMĂ SĂ PARTICIPE LA EXIT POLL

Institutul de Politici Publice îndeamnă alegătorii din Moldova să nu se teamă să participe la proiectul exit poll, care va fi organizat la 5 aprilie, la ieşirea de la urne a populaţiei.

„La ieşirea de la urne, unii alegători, selectaţi arbitrar, vor fi rugaţi să răspundă la câteva întrebări, după care vor primi o anchetă similară buletinului de vot, unde vor vota încă o dată, după care vor arunca această anchetă într-o urnă sigilată. Dacă ieşirea la vot va fi de 60%, în sondaj vor fi implicaţi 8-10 mii alegători", a spus Arcadie Barbăroşie, director IPP.

El a precizat că sondajele în teren vor fi efectuate de către două companii sociologice „CBS AXA" şi „IMAS" Inc.

„Am lansat o campanie de informare, patru spoturi publicitare, în care arătăm alegătorilor ce presupune acest exit poll şi care este scopul său. Atenţionăm că rezultatele sondajului, care vor fi date publicităţii la 5 aprilie, ora 21.00, sunt doar estimative", a menţionat Barbăroşie.

Directorul de programe, Viorel Cibotaru, a spus că, de obicei, rezultatele exit poll-ului corespund cu rezultatul alegerilor.

„În anii precedenţi am prezentat rezultatele doar la unele posturi TV, anul acesta am decis că prezentarea va fi publică şi fiecare va putea participa la prezentare. Locul unde vor fi prezentate acestea încă nu a fost selectat", a precizat Cibotaru.

Cibotaru a mai spus că ei lansează un apel către concurenţii electorali, mass-media, societatea civilă să susţină campania de informare privind desfăşurarea exit poll-ului.

Organizarea exit poll-ului se face cu susţinerea financiară a Fundaţiei Eurasia, din resursele acordate de Agenţia Suedeză pentru Dezvoltare şi Cooperare Internaţională (SIDA) şi Agenţia Statelor Unite pentru Dezvoltare Internaţională (USAID).

Despăgubiri în valoare de 12 mii euro

Guvernul R. Moldova va trebui să plătească 12 mii euro asociației Hyde Park, după ce Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) a recunoscut încălcarea drepturilor la liberă întrunire a acesteia. Trei hotărâri pe cazuri intentate de Hyde Park împotriva R. Moldova au fost publicate la 31 martie pe site-ul oficial al CEDO.

Cele trei cazuri făcute publice prevăd perioada anilor 2004-2006. Primul dosar Hyde Park la CEDO datează din 2004, când asociației i-a fost interzis de către primăria municipiului Chișinău să picheteze Ambasada României în R. Moldova în semn de protest față de atitudinea autorităților române pentru persoanele din R. Moldova aflate la studii în România. Cel de-al doilea dosar, din 2006, a prevăzut respingerea recursului de chemare în judecată pentru că le-a fost interzis protestul în fața sediului Parlamentului împotriva modului de organizare a concursului Eurovision. Al treilea dosar Hyde Park la CEDO, din 2005, a prevăzut refuzul autorizării unui miting în centrul capitalei.

„Constatăm cu regret că în instanțele interne de judecată n-am putut să demonstrăm că avem dreptul de a ieși în stradă, judecătorii acceptând mai degrabă pretextele inventate de funcționarii municipali, decât argumentele noastre", a declarat miercuri, 1 aprilie, într-o conferință de presă, Parascovia Topada, președintele asociației Hyde Park. „Astfel trebuie să înțelegem că judecătorii noștri sunt fie rău intenționați, incompetenți, fie departe de a înțelege ce înseamnă drepturile și libertățile fundamentale ale omului", a mai spus ea.

Oleg Brega, primul președinte al Hyde Park, a anunțat că o altă cauză la CEDO urmează să fie făcută public la 7 aprilie curent, pentru care Guvernul R. Moldova va plăti de la 12 la 20 mii euro. „Suntem încântați că am câștigat și ni s-a dat dreptate, sperăm că această victorie va influența schimbarea de comportament al autorităților, pe când poliția dimpotrivă a devenit mai agresivă în privința mitingurilor pe care le sistează", a spus Oleg Brega.

Ghenadie Brega, membru Hyde Park, a spus că banii pe care asociația urmează să-i obțină de la Guvern, vor fi utilizați pentru proiectele de promovare a libertății cuvântului, apărare a drepturilor omului și pentru lupta cu cenzura. Membrii asociației au mai menționat că se pregătesc pentru a fi în opoziția oricărei guvernări.

Asociația Hyde Park are 15 cereri comunicate la CEDO, dintre care 7 sunt puse pe rol, 4 pronunțate, inclusiv 3 publice.

www.procuratura.md

Procurorii vor ataca

Prin sentința judecătoriei Dubăsari din 30 ianuarie 2009, un tânăr de **18 ani** a fost condamnat la închisoare în baza art.264 alin.(6) și art.266 CP, pe un termen de 7 ani 6 luni, cu privarea dreptului de a conduce mijloace de transport pentru un termen de 5 ani.

Instanța a dat această sentință după ce procurorii au reușit să demonstreze că la 27.07.08, fiind în stare de ebrietate și fără permis de conducere, deplasându-se cu autovehicolul de model VW LT-28 pe traseul central din com. Cocieri, r-l Dubăsari, inculpatul a tamponat un grup de 7 tineri care se deplasau în întâmpinarea sa, pe partea dreaptă a carosabilului.

În rezultatul accidentului, 3 persoane au decedat, iar celelalte 4 s-au ales cu vătămări corporale de diferite categorii.

După comiterea accidentului, șoferul a părăsit locul faptei.

În cadrul dezbaterilor judiciare, inculpatul și-a recunoscut vina, menționând că a urcat la volanul autovehicolului tatălui său fără permisiunea ultimului.

Potrivit procurorilor, această sentință a fost atacată cu apel de către avocatul inculpatului, care a solicitat casarea sentinței sub aspectul că pedeapsa penală aplicată este prea aspră.

Recent, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, apelul avocatului a fost admis, cu casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care persoana inculpată a fost condamnată la 4 ani închisoare în penitenciarul pentru minori cu privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport pentru un termen de 5 ani și amenda de 150 unități convenționale.

Procuratura Generală consideră decizia instanței ca fiind neîntemeiată și o va ataca cu recurs ordinar la Curtea Supremă de Justiție.

● Curtea Constituțională

SPORIREA PRESTIGIULUI INSTITUȚIILOR DE DREPT

Instituirea accesului direct al persoanei la justiția constituțională ar contribui masiv la sporirea încrederii cetățenilor în instituțiile sistemului de drept din Republica Moldova. Aceasta a fost concluzia generală a discuției pe care a întreținut-o, marți, 31 martie, Dumitru Pulbere, președintele Curții Constituționale, cu Stephen Larrabee, directorul reprezentanței din Moldova a Asociației Avocaților Americani – Inițiativa Juridică pentru Europa Centrală și Eurasia (ABA-CEELI).

Experiența ultimilor ani demonstrează cu prisosință că recursul constituțional individual aplicat cu succes în statele cu democrații avansate este un mecanism absolut necesar și Moldovei. La inițiativa Curții Constituționale, de curând a fost creat un grup de lucru pentru elaborarea concepției acestuia, astfel încât Parlamentul ce se va constitui după alegerile din 5 aprilie s-o poată avea drept bază pentru inerentele modificări constituționale și legislative. Sperăm să existe în acest sens voința politică atât a fracțiunilor parlamentare, cât și a viitoarei noi conduceri a statului, a opinat Dumitru Pulbere.

Anul curent este unul semnificativ pentru tânărul nostru stat – se împlinesc 15 ani de la adoptarea Constituției. Luând cunoștință despre preconizatele acțiuni prilejuite de acest eveniment, Stephen Larrabee a exprimat disponibilitatea ABA-CEELI de a acorda sprijinul necesar pentru buna desfășurare a acestora, în special a lucrărilor Conferinței internaționale cu genericul „Valorile constituționale fundamentale – factor al stabilității regimului constituțional", ce va avea loc la data de 28 – 29 iulie. „Legea Supremă este temelia unui stat. Când zicem „am acționat conform Constituției", avem de partea noastră cea mai sigură și mai reală putere. Spre această realizare a democrației trebuie să tindă în activitatea lor toate organele statului, interesate fiind de conștientizarea importanței și a avantajului supremației legii de către fiecare membru al societății", a ținut să precizeze în contextul respectiv directorul reprezentanței din Moldova a Asociației Avocaților Americani.

ABA-CEELI oferă asistență curentă la instaurarea supremației legii în statele din Europa Centrală și Eurasia. În republica noastră activează din anul 1993.

Curtea Supremă de Justiție

Întrevedere cu delegați din Uzbekistan

La 27 martie 2009, dna Raisa Botezatu, Vicepreședintele Curții Supreme de Justiție, Președintele Colegiului penal, a avut o întrevedere cu o delegație din Uzbekistan, compusă din: dl Rustam Saifulov - Inspector principal din cadrul Aparatului Consiliului de Securitate de pe lânga Președintele

Republicii Uzbekistan; dl Farkhad Khamraev - Șef Unitate, Vice-Șef al Departamentului Relații Internaționale din cadrul Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Uzbekistan; dl. Sandjar Kasymov - Specialist principal al Cabinetului de Miniștri (probleme legate de migrație și aspecte legislative), dl. Matlab Kuranov - ofițer, expert pe probleme legate de combatere a traficului de ființe umane și migrație, maior, Serviciul Național de Securitate, dna Nadejda Maslova - specialist în domeniul combaterii traficului de ființe umane, consilier superior de justiție, Procuratura Generala a Republicii Uzbekistan, dl Muidjon Muinov – expert în domeniul combaterii traficului de ființe umane, agent superior al Departamentului Principal de Investigații ale Crimelor și Combatere a Terorismului, maior, Ministerul Afacerilor Interne al Uzbekistanului, dna Malokhat Muratova - avocat, Baroul de Avocați din Tașkent, ONG „Generația Viitoare" și dna Lola Maksudova - Ofițer de Proiect, Biroul OSCE din Uzbekistan

În cadrul întrunirii a fost realizat un schimb de informații și experiență în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane și au fost puse în discuție ultimele progrese înregistrate în acest domeniu de către Republica Moldova.

Dna Raisa Botezatu a făcut o succintă prezentare a principalelor mecanisme de prevenire, investigare și urmărire judiciară a persoanelor implicate în trafic, referindu-se, totodată, și la mecanismele de asistență a victimelor, reglementate de legislația penală și procesual-penală din Republica Moldova.

În final, părțile și-au exprimat convingerea că combaterea infracțiunilor de trafic de ființe umane poate fi realizată numai printr-o cooperare la nivel internațional a instituțiilor abilitate.

Noi majorări la pensii şi alocaţii sociale

Începând cu 1 aprilie, peste 653 de mii de cetăţeni ai Republicii Moldova vor primi pensii şi alocaţii sociale majorate.

„Conform prevederilor art. 13 al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat, anual, începând cu 1 aprilie, se indexează partea de pensii achitată din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat.

Coeficientul de indexare se stabileşte prin hotărâre de Guvern şi constituie media dintre creşterea anuală a indicelui preţurilor de consum şi creşterea anuală a salariului mediu pe ţară pentru anul precedent.

În anul curent, prin Hotărârea Guvernului nr. 197 din 10.03.2009, s-a stabilit coeficientul indexării pensiilor de 20 % la pensiile pentru limită de vârstă, pensiile de invaliditate, pensiile de urmaş, pensiile pentru vechime în muncă. De asemenea, vor primi pensii şi alocaţii majorate unele categorii de angajaţi din aviaţia civilă, artişti, cadre din domeniul învăţământului şi ocrotirii sănătăţii lucrătorilor vamali.

La categoriile de pensii alocate funcţionarilor publici, aleşilor locali, deputaţilor şi membrilor de Guvern va fi indexată doar partea ce se achită de la bugetul asigurărilor sociale de stat, adică 50 de procente din pensia stabilită.

„Aşadar, dacă până la indexare noi aveam o pensie medie pe republică de 767 de lei, după indexare vom avea o pensie medie de 800 de lei", a subliniat Maria Bortă, preşedintele Casei Naţionale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova (CNAS).

Potrivit Raisei Jitari, şef Direcţie generală control şi aplicarea legislaţiei pentru drepturi sociale, indexarea pensiilor şi alocaţiilor sociale se efectuează anual, începând cu anul 2003. Totodată, sursa citată a mai menţionat că

suma indexării depinde de mărimea pensiei. Conform calculelor, pensionarii care beneficiază de o pensie de 700 de lei vor primi de la 1 aprilie 840 de lei, suma indexării fiind de 140 de lei. Iar cei care beneficiază de o pensie de 1000 de lei vor primi 1200 de lei, suma indexării pentru pensia de 1000 de lei, conform coeficientului de 20 %, va fi egală cu 200 de lei.

„Şi dacă e să vorbim sub aspect comparativ, o persoană care beneficiază de o pensie pentru limită de vârstă în sumă de 1000 de lei, după indexare va primi o pensie de 1200 de lei, iar în cazul în care un funcţionar public primeşte o pensie în sumă de 1000 de lei, se va indexa numai suma de 500 de lei, ceeea ce va constitui 100 de lei, pensia lui după indexare constituind 1100 de lei", a explicat R. Jitari. Din numărul total de persoane care beneficiază de pensii, numărul funcţionarilor publici este de aproximativ 5000.

Acelaşi procent de indexare de 20 % este stabilit şi pentru pensiile de invaliditate şi de urmaş, stabilite conform Legii din 30 ianuarie 1992 „Privind protecţia socială a cetăţenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobâl şi pentru plăţile periodice capitalizate, stabilite în temeiul legii din 30 iulie 1998 „Cu privire la capitalizarea plăţilor periodice„.

Cu 12,7 % (coeficientul de indexare reieşind din creşterea medie anuală a indicelui preţurilor de consum pentru anul precedent) sunt indexate pensiile militarilor, alocaţiile sociale (invalizii din copilărie, persoanele vârstnice care nu au activat în câmpul muncii sau care au un stagiu mai mic decât cel minimal prevăzut de lege (15 ani), excepţie în acest sens fiind alocaţia pentru îngrijire.

Pentru prima dată participanţilor la lichidarea catastrofei de la Cernobâl şi la experienţele nucleare le vor fi indexate pensii băneşti pentru procurarea produselor alimentare. Acest tip de prestaţii vor fi la fel indexate cu 12, 7 % .

În prezent au fost supuse indexării circa 653,4 mii pensii şi alocaţii sociale, inclusiv 454, 3 mii pensii pentru limita de vârstă.

Mărimea medie a pensiei pentru limită de vârstă constituie de la 1 aprilie anul curent 800,41 de lei, iar mărimea ei minimă este de 570,11 lei pentru lucrătorii din economia naţională şi 507, 55 de lei pentru lucrătorii din agricultură.

Specialiştii din cadrul CNAS au menţionat că toate categoriile de beneficiari de pensii şi alocaţii sociale indexate vor putea primi prestaţiile sociale majorate la oficiile poştale în perioada de 1-15 aprilie. Mijloacele financiare necesare în acest sens au fost prevăzute în bugetul de stat şi cel al asigurărilor sociale.

Pentru indexarea pensiilor şi alocaţiilor sociale din bugetul de stat şi bugetul asigurărilor sociale vor fi alocate suplimentar 712,7 mln. lei până la sfârşitul anului curent sau 79,2 mln. lei lunar.

Irina BUREA
irinaburea@usm.md

PRIMII 29 STUDENŢI ABSOLVENŢI AI ISTITUTULUI NAŢIONAL AL JUSTIŢIEI

Primii 29 studenţi, absolvenţi ai Istitututului Naţional al Justiţiei (INJ) - candidaţi la funcţiile de judecător şi de procuror - au primit atestate de absolvire.

Directorul executiv al INJ, Eugenia Fistican, a declarat jurnaliştilor că absolvenţii au fost înmatriculaţi la 1 octombrie 2007, în bază de concurs. Studenţii care au reuşit să fie înmatriculaţi au avut posibilitatea ca în cele 18 luni de studii să înveţe mai multe discipline fundamentale, predate de judecători şi procurori, precum şi profesori de o înaltă calificare.

Potrivit ei, studenţii beneficiază de burse care constituie 50% din salariul mediu al unui judecător sau procuror, adică în jur de două mii lei.

„Absolvenţii instituţiei noastre urmează să fie angajaţi în câmpul muncii în dependenţă de calificarea acestora, unii dintre ei sunt deja angajaţi în instituţiile în care au efectuat stagiul de stat", a spus ea.

Prezent la ceremonia de decernare a atestatelor, preşedintele Vladimir Voronin a spus că reformarea sistemului judecătoresc este principala preocupare a unei ţări. El şi-a exprimat nemulţumirea faţă de activitatea organelor judiciare din Moldova şi regretă că pleacă de la cârma ţării şi nu a reuşit să perfecţioneze activitatea organelor de drept.

„În timpul campaniei electorale, am vizitat toate raioanele Moldovei şi am constatat că principala nemulţumire a oamenilor este incompetenţa poliţiei şi a organelor de drept. Iar tinerii sunt cei care suferă cel mai mult atunci când le sunt încălcate drepturile sau când nu li se spune adevărul", a spus Voronin

Şeful statului şi-a exprimat speranţa că împreună cu primii absolvenţi „vom reuşi să construim o ţară europeană bazată pe drept".

Acum, Institutul pregăteşte o nouă generaţie de absolvenţi, care este formată din 39 candidaţi la funcţia de procurori şi 10 la funcţia de judecători.

Un rol decisiv în procesul de soluţionare a ecuaţiei transnistrene

Democratizarea R. Moldova, în special în stânga Nistrului, poate juca un rol decisiv în procesul de soluţionare a ecuaţiei transnistrene. O declaraţie în acest sens a făcut preşedintele Asociaţiei pentru drepturile omului „Promo-Lex", Ion Manole, în cadrul Conferinţei „Regiunea Marea Baltică - Marea Neagră după războiul din Georgia şi în mijlocul unei recesiuni economice globale", care a avut loc la Iaşi, România.

În discursul său, Ion Manole a subliniat rolul societăţii civile în democratizarea regiunii transnistrene: „Democratizarea regiunii şi respectarea drepturilor omului sunt noţiuni indispensabile. Situaţia drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului în această zonă, din perioada 1992 şi până în prezent, rămâne una extrem de alarmantă. Strategia şi interesul regimului de la Tiraspol, precum şi al susţinătorilor săi din exteriorul ţării, a fost de a sustrage atenţia autorităţilor constituţionale şi a comunităţii internaţionale de la abordarea unor astfel de probleme. În spatele unui pretins şi imitat proces de negocieri, au fost create condiţii perfecte pentru consolidarea regimului separatist, ignorându-se cu desăvârşire problemele şi condiţiile ce ţin de asigurarea respectării drepturilor elementare ale persoanelor rămase în teritoriul controlat de către un regim ilegal", a spus preşedintele „Promo-Lex".

„Este inexplicabil faptul că atât autorităţile constituţionale, cât şi comunitatea internaţională nu au abordat sub acest aspect problema respectivă, cel puţin din considerentul că în fruntea regimului de la Tiraspol, care, după cum se ştie, a preluat controlul asupra regiunii prin violenţe militare, s-au aflat şi continuă să reprezinte interesele populaţiei rămase ostatice persoane aflate în căutare internaţională pentru comiterea unor crime", a mai spus Ion Manole.

Potrivit lui, o altă problemă rămâne lipsa investigaţiilor evenimentelor din perioada 1990-1992, cu excepţia deciziei CEDO în cauza Ilaşcu ş.a. contra R. Moldova şi Federaţiei Ruse. „Numeroasele studii, inclusiv ale Asociaţiei Promo-Lex şi, în special, ale Baroului Avocaţilor din New York, rămân nevalorificate şi fără atenţia cuvenită din partea structurilor constituţionale şi a organizaţiilor internaţionale pentru apărarea drepturilor omului. Din această cauză, periodic, regimul de la Tiraspol continuă să admită încălcarea în masă a drepturilor omului, fiind conştient de faptul că sancţiunile se vor limita la scurtele şi neputincioasele proteste ale autorităţilor constituţionale, societăţii civile şi comunităţii internaţionale", a relevat Manole.

El a accentuat că societatea civilă poate şi trebuie să joace un rol important în procesul de democratizare a regiunii, însă, pentru aceasta este necesară o strategie comună a comunităţii donatoare în primul rând. De asemenea, aceasta trebuie coordonată cu autorităţile constituţionale şi ONG-urile active în această zonă. Totodată, democratizarea regiunii este imposibilă fără o reală democratizare a teritoriului aflat sub jurisdicţie constituţională, iar democratizarea R. Moldova per-ansamblu este tot mai dificilă fără implicarea şi colaborarea cu vecinii: Ucraina şi România.

Primarul satului Corjova (r. Dubăsari), Valeriu Miţul, a relatat situaţia din această localitate şi problemele locuitorilor, ulterior fiind enumerate şi consecinţele acestei stări de fapt, generând discuţii aprinse la acest subiect.

Conferinţa regională a fost organizată de Fundaţia Moldova (SUA) şi Institutul pentru Ştiinţe Politice şi Relaţii Internaţionale în cooperare cu Facultatea de Sociologie şi Asistenţă Socială a Universităţii din Bucureşti (România). Potrivit preşedintelui Fundaţiei Moldova, Vlad Spânu, scopul conferinţei regionale a fost iniţierea unui dialog privind cooperarea regională în cadrul Iniţiativei Marea Baltică-Marea Neagră. În mod special, iniţiativa îşi propune să scoată în evidenţă necesitatea cooperării privind eficienţa energetică, cooperarea economică, comerţul şi turismul, dezvoltarea unei elite noi, atrăgând tineretul pentru a promova supremaţia legii, drepturile omului, transparenţa, responsabilitatea.

Abordări privind mecanismul de armonizare a legislației

Armonizarea legislației naționale, în conformitate cu reglementările comunitare, constituie un obiectiv major ce trebuie să se regăsească în strategia de aderare a oricărui stat care tinde spre integrare europeană, iar statul nostru nu este o excepție în acest sens.

Astfel, la 31 martie, în cadrul Centrului de armonizare a legislației, s-a desfășurat o masă rotundă unde a fost prezentat chestionarul de evaluare a mecanismului de armonizare a legislației Republicii Moldova cu legislația comunitară.

La eveniment au participat responsabili de monitorizarea procesului de armonizare legislativă din cadrul ministerelor, precum și reprezentanții societății civile, interesați de subiectul vizat.

Chestionarul a fost elaborat de către Centrul de armonizare a legislației cu sprijinul proiectului Uniunii Europene „Suport pentru implementarea acordurilor dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană".

Acesta reprezintă un instrument de evaluare a mecanismului existent de aproximare a legislației naționale cu aquis-ul comunitar, stabilit în Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1345 din 24 noiembrie 2006 cu privire la armonizarea legislației naționale cu legislația comunitară, fiind adresat pentru completare autorităților publice responsabile de derularea procesului de armonizare legislativă.

În debutul întrunirii, Stela Buiuc, vicedirectorul Centrului, a invocat importanța acestui eveniment, ea constând în necesitatea constatării cu ajutorul autorităților interesate a cerinței de revizuire a mecanismului existent de armonizare, prezentând totodată contextul de elaborare a chestionarului și scopul lui.

„Acest chestionar este doar un prim pas spre evaluarea mecanismului de armonizare a legislației, care ne va permite să constatăm lacunele, deficiențele existente în domeniul dat. Iar după evaluarea rezultatelor chestionarului de către experți, vor fi efectuate niște recomandări. Scopul final constă în elaborarea unei metodologii în funcție de ramură, ce va servi drept ghid pentru o elaborare corectă a actelor normative armonizate și ca rezultat vom obține o diminuare a dificultăților cu care se confruntă ministerele în anumite inițiative.

Vreau să remarc, în special, deficiențele privind elaborarea tabelelor de concordanță, care sunt un punct cheie în acest proces, mai ales pentru Centrul nostru. În mod normal, ar trebui să ne bazăm pe ele atunci când facem o analiză a compatibilității unui anumit proiect, însă, deseori, acestea nu sunt de calitatea corespunzătoare. În acest sens, am solicitat elaborarea anumitor ghiduri, menite să faciliteze procesul în cauză.

De asemenea, un alt aspect care ne interesează este cel ce ține de priorități. Este important să știm cum stabilim corect prioritățile, ce acte includem în planul de armonizare. La fel de mult ne interesează care este rolul Centrului de armonizare a legislației în această verigă a ministerelor ș.a", a mai subliniat S. Buiuc.

Se mizează foarte mult pe ultima rubrică a chestionarului, care vizează părerea proprie a persoanelor ce se ocupă nemijlocit de armonizarea actelor normative. Tina Bache, expert, jurist cheie al Proiectului TACIS, a făcut o prezentare generală a structurii chestionarului, oferind și indicii de completare a acestuia, menționând totodată că „acest chestionar nu este un instrument de control al activității persoanelor care se ocupă cu armonizarea legislației, ci este unul care va determina fiecare persoană responsabilă să contribuie la acest proces. Și este foarte important ca la completarea acestui chestionar să participe anume acele persoane care sunt direct implicate în lucrul cu actele ce trebuie armonizate".

La finalul mesei rotunde, participanții și-au exprimat doleanța ca instrumentul de evaluare, propus spre completare, să identifice lacunele existente și necesitățile de îmbunătățire a procesului de aproximare legislativă, contribuind astfel la perfecționarea procesului legislativ național.

Chestionarul va fi transmis respondenților la 6 aprilie curent în format oficial, cât și prin email-uri.

Irina BUREA
irinaburea@usm.md

www.mai.md

O femeie a încercat să scoată ilegal din țară un copil

O femeie a ajuns în arestul poliției, fiind suspectată că a încercat de mai multe ori să scoată ilegal din țară copii.

Potrivit Ministerului Afacerilor Interne (MAI), femeia, în vârstă de 46 de ani, originară din Chișinău, a fost reținută de oamenii legii din Moldova în comun cu serviciile de drept din Ucraina, pe aerogara „Borispoli" din orașul Kiev, în timp ce încerca să scoată ilegal în spațiul Shengen un minor de 13 ani.

Suspecta a dus copilul în Ucraina, unde timp de o săptămână l-a cazat într-un apartament și i-a falsificat un permis de ședere italian în baza căruia copilul urma să plece în Portugalia, la o rudă. Pentru acest serviciu femeia a primit circa 3800-4000 de euro.

Ea a recunoscut poliției că a mai fost implicată anterior în afaceri legate de organizarea migrației ilegale, fiind judecată de mai multe ori, dar alegându-se cu pedepse condiționat.

În prezent, ea se află în arestul poliției pe un termen de 30 de zile, în privința ei fiind inițiată o cauză penală. Dacă va fi găsită vinovată, ea riscă închisoare de la 7 până la 12 ani.

De la începutul anului curent, angajații MAI au descoperit 26 de cazuri de organizare a migrației ilegale.

Trei persoane sunt suspectate de comercializarea marijuanei în cantități deosebit de mari

Un grup format din trei membri a fost reținut de poliție, fiind suspectat de producerea, prelucrarea și distribuirea marijuanei în cantități deosebit de mari.

Membrii grupării au fost filați de oamenii legii timp de șase luni, anunță Ministerul Afacerilor Interne. Capul grupării, Constantin Bradu, locuitor al satului Vorniceni, raionul Strășeni, a fost prins în flagrant în timp ce realiza 1000 de pahare de marijuană unui ofițer sub acoperire. La domiciliul bărbatului au fost găsite circa 30 kg de marijuană.

Asupra unui alt bărbat, locuitor al municipiului Chișinău, au fost depistate 40 de grame de marijuană, în sumă de 300 de lei. Acesta a spus că a procurat drogurile de la Marat Varamașvili, anterior judecat pentru comiterea furturilor în proporții deosebit de mari.

Ulterior, a fost reținut în flagrant chișinăuianul Marat Varamașvili în timp ce realiza 50 de grame de marijuană. La domiciliul acestuia a fost găsită o sacoșă cu 300 grame de marijuană, iar la locul de muncă, o sacoșă cu 100 grame de marijuană.

În urma realizării stupefiantelor, suspecții urmau să obțină circa 550 de mii de lei. Drogurile puteau fi utilizate la prepararea a circa 300 mii de țigări. În acest caz a fost inițiată o cauză penală. Dacă vor fi găsiți vinovați, membrii grupării riscă închisoare de la 7 la 20 de ani.

www.cccec.md

Ofițerii Centrului au confiscat 24 de tone de miez de nucă

Un lot de marfă în sumă de peste 1 milion de lei a fost depistată de lucrătorii operativi ai Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției într-un depozit din satul Goienii Vechi. Este vorba despre 24 tone de miez de nucă fără acte de proveniență legală, acestea aparținând SRL „Lanagro"

Deși în cadrul controlului, directorul SRL-ului Svetlana Manolopulu a prezentat circa 270 de acte privind achiziționarea miezului de nucă de la persoane fizice, nici unul dintre documente nu reflecta cifre și producători reali. Verificând eventualii operatori economici indicați în certificatele de achiziții, aceștia au recunoscut că nu au livrat marfa nominalizată acestei firme.

Pornind de la aceste constatări, ofițerii CCCEC au stabilit că cele 270 de acte de achiziții erau nevalabile, drept probă servind falsificarea semnăturii primarului Primăriei satului Puțintei, Orhei și a ștampilei autorității locale (Notă: Primăriile sunt în drept să elibereze documente care atestă proveniența produselor în cazul în care ele sunt achiziționate de la persoane fizice care locuiesc pe teritoriile deservite de aceste autorități). În prezent, Centrul urmează să inițieze o urmărire penală în privința factorilor de decizie ai Primăriei pe faptul falsificării documentelor oficiale.

Suplimentar va fi supusă controlului, sub aspect penal, activitatea firmei „Lanagro" în scopul stabilirii taxelor neachitate și impozitelor aferente bugetului, care au cauzat un prejudiciu considerabil statului.

Statistica CCCEC arată că numărul avocaților certați cu legea este în creștere

Numărul avocaților bănuiți de trafic de influență este în continuă creștere. Aceasta în condițiile în care în primele trei luni ale anului în curs, ofițerii Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției au reușit să rețină în flagrant delict trei avocați, față de patru prinși pe parcursul anului 2008.

Astfel, tendința de creștere a abuzurilor comise de așa-ziși apărători ne convinge că unii oameni ai legii practică mai frecvent servicii de intermediere și nu de consultanță juridică.

Recentul caz, elucidat de ofițerii Direcției generale teritoriale „Nord" a CCCEC, demonstrează o sfidare vehementă a legislației în vigoare și a eticii avocatului din partea unui membru al Baroului asociat de avocați din municipiul Bălți.

Este vorba despre avocatul Veaceslav Cebanu în vârstă de 29 de ani, bănuit că ar fi extorcat și primit 500 de euro de la o locuitoare a municipiului pentru servicii de intermediere. Pentru că clienta sa era cercetată pentru punerea în circulație a substanțelor narcotice, Cebanu i-ar fi promis că are pârghii de influență asupra procurorului Procuraturii din Bălți, care instrumentează cauza și că-l poate convinge să solicite judecătorului o sentință nonprivativă de libertate. Potrivit declarațiilor clientei, avocatul a extorcat 500 de euro pentru a-l mitui pe procuror. Operațiunea de reținere a avocatului a fost planificată pe etape, punctul final urmărit de Centru fiind documentarea faptului transmiterii banilor de la avocat către procuror.

Consiliul Civil pentru monitorizarea CCCEC

A avut loc ședința ordinară de lucru a membrilor Consiliului Civil pentru monitorizarea CCCEC, în cadrul căreia au fost aprobate un șir de acte interne care stabilesc un mod mai detaliat de organizare și funcționare a Consiliului Civil. Prin vot unanim, au fost aprobate Planul de activitate al Consiliului Civil pentru anul 2009, Regulamentul intern de organizare și funcționare al Consiliului Civil privind monitorizarea CCCEC, Metodologia de monitorizare a CCCEC de către Consiliul Civil, a Codului de Etică al membrilor Consiliului Civil.

Elaborarea acestor acte de reglementare internă au menirea de a stabili bazele organizării juridice, principiile de activitate, mecanismul de monitorizare a CCCEC, precum și normele etice de activitate a membrilor Consiliului Civil. Având la bază un cadru normativ intern, Consiliul Civil va putea să monitorizeze eficient activitatea CCCEC, asigurând și dezvoltând interacțiunea dintre instituția monitorizată și societate.

Scurt comentariu la Legea privind administrația publică locală[1]

Punctul central al prezentei investigații gravitează în jurul anumitor inconveniențe, în viziunea noastră, din cuprinsul Legii privind administrația publică locală nr.436-XVI din 28 decembrie 2006. Primele semnalmente ale controverselor depistate au la temelie definițiile noțiunilor de bază utilizate în textul legii nominalizate și, pentru început, trecem în revistă câteva din ele. Astfel, art.1 definește la subalineatul 3 noțiunea **autorități ale administrației publice locale de nivelul întâi**, ce consemnează totalitatea de *„autorități publice, luate în ansamblu, care sunt constituite și activează pe teritoriul satului (comunei), orașului (municipiului) pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor colectivităților locale*". Subalineatul 4, imediat următor, identifică noțiunea **autorități ale administrației publice locale de nivelul al doilea** -*„autorități publice, luate în ansamblu, care sunt constituite și activează pe teritoriul raionului, municipiului Chișinău, unității teritoriale autonome cu statut juridic special pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor unității administrativ-teritoriale respective"*.

În baza celor expuse, construim un silogism imaginar:

a) autoritate a administrației publice locale de **nivelul întâi** – este o autoritate din **sat (comună), oraș (municipiu)**;

b) autoritate a administrației publice locale de **nivelul al doilea** - este o autoritate din **raion, municipiul Chișinău, unitatea teritorial autonomă cu statutul juridic special**.

Am marcat, nu fără interes, unele cuvinte. Observăm subtilitățile stabilite în definițiile noțiunilor vizate:

- nivelul întâi = sat (comună), oraș (municipiu);

- nivelul al doilea = raion, municipiul Chișinău, unitatea teritorial autonomă cu statutul juridic special.

Care ar fi raționamentul? Pentru exercițiul dat este imperios necesar să reținem că toate autoritățile enumerate – de nivelul întâi și de nivelul al doilea – privite în ansamblu, constituie autorități ale administrației publice locale.

Prin urmare, dacă s-a spus *autoritate a administrației publice locale*, atunci se vorbește despre o autoritate din *sat (comună), oraș (municipiu), raion, municipiul Chișinău, unitatea teritorial autonomă cu statutul juridic special.* Asta indiferent de nivelul autorității. Iar dacă se spune *autoritate a administrației publice locale*, cu specificarea nivelului acesteia, *întâi* sau *al doilea*, evident, legenda este aceeași - *sat (comună), oraș (municipiu), raion*... ș.a.m.d., în dependență de subiectul abordat.

Un alt punct de suspans are ca reper textul de la subalin.7 art.1, unde e fixată noțiunea **consiliu local**. Proba de text demonstrează că consiliul local este *„autoritatea reprezentativă și deliberativă a populației unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi sau al doilea, aleasă în vederea soluționării problemelor de interes local*".

Rezumat: consiliul local este una din autoritățile administrației publice locale. Poate fi al unității administrativ – teritoriale de nivelul întâi sau al doilea. Care sunt acestea am văzut mai sus.

Acum să urmărim calea revelațiilor ce survin prin concursul judecăților expuse.

Ne concentrăm atenția, inițial, la dispozițiile art.5 alin.(3), unde persistă un factor de tautologie: „(3) Consiliile locale **de nivelurile întâi și al doilea**..." Din punct de vedere lingvistic, construcția frazei poate fi considerată corectă în funcție de existența mai multor tipuri de consilii locale, căci la citirea textului se crează impresia iminentă despre existența, într-adevăr, a mai multor tipuri de consilii locale; în cazul dat, prin excepție, făcându-se referință la cele de nivelurile întâi și al doilea. Per contrario, din fragmentele citate ale art.1, s-a constatat că Legea determină divizarea consiliilor locale în funcție de categoria unității administrativ – teritoriale, tocmai în două tipuri - de nivelul întâi și nivelul al doilea; alte niveluri, pur și simplu, neexistând. Iată că sintagma evidențiată în textul art.5 alin.(3) este inutilă și dubioasă.

Aranjamentele de la art.6 alin.(1) reiterează tabloul, doar că sub nuanțe ușor inversate. Fără a face speculații bulversate sau a folosi scuze de mâna a doua, să dăm cuvânt textului: „(1) Consiliile locale **și cele raionale**..." Este momentul să spunem ceea ce cititorul, instantaneu, a și ghicit: ne ciocnim de o aberație completă. În raport cu expresia *Consiliile locale,* îmbinarea de cuvinte *și cele raionale* constituie un mister și ea trebuie eliminată.

Evaluarea de mai departe a redacției art.6 alin.(1) finisează cu încă o nedumerire vizavi de sintagma *„soluționând treburile publice din sate (comune), orașe (municipii) și raioane în condițiile legii*", ce se prezintă repetat; despre scopul activității consiliului local am citit anterior la art.1 subalin.7). Suplimentar, în calitate de probă concludentă pot servi subalineatele 3) și 4) art.1, ale căror mențiuni privitor la ***soluționarea problemelor colectivităților locale*** - dintr-un text și ***soluționarea problemelor unității administrativ-teritoriale respective*** – din celălalt vorbesc de la sine. Unica deosebire dintre citate, după cum lesne se observă, constă în substituirea cuvântului *problemelor* cu sintagma *treburile publice*.

În fapt, se mai poate vorbi și despre continuarea fragmentului disputat de la art.6 alin.(1) cu cuvintele *în condițiile legii*. Este interesant de remarcat, în această optică, că excesul în aplicarea pe parcursul textului a formulei *în condițiile legii*, involuntar conduce la întrebarea dacă nu cumva în restul cazurilor, acolo unde signatura lipsește, s-ar putea de procedat în afara acestor condiții. Dar și așa, textul de la art.14 alin.(2) lit.u) culminează în persistența de avertizare privitor la respectarea limitelor legale atunci când se determină capacitatea de competență a consiliului local care, printre altele: *„numește, pe bază de concurs desfășurat **în condițiile legii**, secretarul consiliului, eliberează din funcție, **în condițiile legii**, viceprimarul și secretarul consiliului, alte persoane numite de consiliu*. Se pune fireasca întrebare: „Pe cât de corectă o fi, oare, o asemenea interpretare a fenomenului legalității?

Clauza raționalismului e afectată, în egală măsură, în compartimentele art.16 alin.(2), art.45 alin.(2) și art.58 alin.(1). Din toate izvoarele arătate, apare limpede că sunt de prisos și nu creează vre-un cadru juridic deosebit cuvintele *cu ordinea de zi propusă*. Avem certitudinea că prin omiterea lor, pledoaria fiecărui alineat nu diminuează în valoare, fraza rămânând concisă și tot așa de clară.

Dispoziția art.25 alin.(1) lit.a) decide dizolvarea consiliului local înainte de expirarea termenului dacă *„acesta a adoptat în mod deliberat decizii repetate în aceeași materie, care au fost anulate de către instanța de contencios administrativ, prin hotărâri definitive, întrucât încălcau grav prevederile Constituției sau ale legislației în vigoare".*
Din nou, sensul enunțului nu se va schimba la eliminarea cuvintelor *în aceeași materie* și *grav*. Ba chiar, sub greutatea probelor de logică, insistăm în opinie. Argumente: a) cuvântul *repetate* are capacitatea de a indica acțiuni și materii identice, produse anterior; așa cum regula gramaticală exclude tautologia, categoric rămâne expresia corectă *decizii repetate*, fără apendicele *în aceeași materie*; b) prezența adjectivului *grav* creează o situație și mai paradoxală. Să fim de acord, faptele de încălcare a prevederilor Constituției nu sunt divizate în oarecare categorii, una din ele fiind cea *gravă* și atunci, pentru moment, intervine instanța de contencios administrativ cu o hotărâre definitivă; pe când la alte categorii de încălcări - mai puțin grave? – instanța nu intervine. Cert este că în raport cu prevederile constituționale, acest cuvânt nu oscilează și trebuie înlăturat.

Nu e exclus, în proiectul de lege s-a avut în vedere încălcarea gravă a legislației în vigoare dar, indiferent de supozițiile invocate, problema se rezolvă printr-o ușoară remediere a structurii frazei. În acest context, o posibilă versiune a textului de la art.25 alin.(1) lit.a) ar fi: „**a) acesta a adoptat în mod deliberat decizii repetate, care au fost anulate prin hotărâri definitive de către instanța de contencios administrativ**.*"* Motivele implicate de instanță - întrucât deciziile încălcau prevederile Constituției sau încălcau grav prevederile legislației în vigoare – nu posedă nici o greutate aici, ele își au locul și rolul lor la etapa de argumentare a hotărârii.

Starea de lucruri se repetă în parametrii art.48 alin.(1) lit.a), la dizolvarea consiliului raional.

Metamorfoza omonimului își joacă și ea festa în corespondența dintre sensurile cuvintelor. Pentru confirmare, facem trimitere la textul art.14 alin.(2) lit.g), care stabilește competența consiliului local de a *decide efectuarea auditului intern*.

Ce este auditul intern? Noțiunea e definită în spațiul art.1, ultimul subalineat, de unde aflăm că auditul intern e un *serviciu creat în cadrul autorității publice deliberative de nivelul întâi sau al doilea cu scopul de a asigura procesul constant de supraveghere, evaluare și control intern al tuturor activităților desfășurate, având independență organizatorică și dreptul de a participa la dezbaterea celor mai importante probleme ale instituției respective*. Bănuim că și cititorul a semnalat apariția unui nou impediment. Auditul intern e prezentat sub două fațete – a unui gen de activitate și cea a unui serviciu. Care o fi ieșirea din situație?

Să încercăm unele clarificări. Sensul major ce-l îmbracă noțiunea de audit intern în redacția art.1 etalează o parte componentă a unei autorități publice. Din acest unghi, auditul intern reprezintă, de ce nu, el însuși o autoritate publică. Pe când din redacția art.14 alin.(2) lit.g) rezultă că auditul intern este un gen de activitate. Era cazul, deci, să fie fixată plenipotența formulei date de a exprima și un gen de activitate. Cu atât mai mult, cu cât textul de la art.1, ultimul subalineat, dezvăluie scopul pentru care e creat serviciul de audit intern, iar art.86 alin.(1) proiectează scopul efectuării activității de audit. Avem, așadar, două scopuri ale auditului intern, doar că unul e al serviciului, celălalt e atribuit... activității omonime.

Seria interferențelor de logică nu se termină aici, căci prelevările de idei din art.86 conduc la o altă controversă. Deși titlul articolului avertizează despre *instituirea auditului intern* (o fi vorba de serviciu sau activitate – rămâne o enigmă), alin.(1) descrie scopul efectuării acestei activități (!), pe când alin.(2) tratează sarcinile și funcțiile auditului intern, obligațiile și responsabilitățile auditorilor – fără îndoială, se are în vedere tocmai o autoritate. Concluzii: în primul rând, nu se spune nimic despre modalitățile legale de instituire ale auditului; într-al doilea, continuă mersul pe două cărări și nu e clar, este auditul intern un gen de activitate sau o autoritate?

Deoarece oricum suntem în limitele art.86, fixăm la alin.(2) o surpriză ascunsă în concurența dintre Regulamentul – model de efectuare a auditului și standardele minimale de audit. Textul de lege reclamă: *„Sarcinile și funcțiile auditului intern, obligațiile și responsabilitățile auditorilor sunt stipulate în Regulamentul – model de efectuare a auditului și trebuie să corespundă standardelor minimale de audit, aprobate de Curtea de Conturi și Ministerul Finanțelor*. „Părerea noastră e că dacă sarcinile și funcțiile auditului intern sunt stipulate în Regulamentul – model, nu înseamnă oare că ultimele, aprioric, sunt în plină concordanță cu standardele de audit determinate? Or, Regulamentul – model de aceea și este model, că include standardele la care se racordează alte acte. Deci, nu mai e nevoie de suplimentarea frazei cu sintagma *și trebuie să corespundă standardelor minimale de audit, aprobate de Curtea de Conturi și Ministerul Finanțelor*. Sau procedăm invers, excludem formula ...*sunt stipulate în Regulamentul – model de efectuare a auditului și*...și rămâne trimiterea la standarde.

Prelevăm o altă mostră din formula art.87: *„(2) Auditul intern din cadrul instituțiilor publice locale va asigura desfășurarea unor audituri financiare, de management, evaluarea performanțelor și a sistemelor de calitate și informare.* „Ce informație inedită ne oferă textul? Totul e cunoscut deja din definiția noțiunii de audit intern (art.1, ultimul subalineat) și, pentru verificare, reiterăm că serviciul de audit intern asigură *procesul constant de supraveghere, evaluare și control intern* ***al tuturor activităților desfășurate...*** Se impune concluzia feroce că e în plus enumerarea în discernământ a auditurilor *financiare, de management, evaluarea performanțelor și a sistemelor de calitate și informare.* E în plus, deci, întreg alineatul (2) art.87.

Pentru moment, intuim o întrebare delicată referitor la *evaluarea ... sistemelor de calitate*. Despre ce sisteme de calitate se vorbește? Și asta în afara trecerii nejustificate la timpul viitor (situație similară, dar absolut inacceptabilă, întâlnim în cadrul art.89). De obicei, timpul verbelor într-un text de lege este timpul prezent și, numai după caz, viitorul. Este oportună, spre exemplu, utilizarea viitorului în redacția art.90.

Mai descoperim, în continuare, racordarea ideală a conținutului art.86 la titlul art.87 – „Scopurile și sarcinile auditului intern". Pe aceeași lungime de undă, titlul art.88 // „Instituirea auditului intern", în linii mari, vine ca o dublură a celui de la art.86 // „Organizarea și efectuarea auditului intern".

Noțiunea *aqvis-ul comunitar* (art.87 alin.(1)) rămâne cu un semn de întrebare; mult probabil, ea urma să fie definită în parametrii art.1, nu fiecare cititor cunoscând-o.

Revenim la dilema despre natura jurisdicțională a noțiunii de audit, care se epuizează cu ajutorul prevederilor din *Legea cu privire la activitatea de audit*[2] *nr.729-XIII* din 15 februarie 1996. Câteva poziții trebuie, însă, subliniate. Cât n-ar părea de straniu, dar Legea nr.729-XIII nu utilizează noțiunea de audit intern (a se vedea în acest sens prevederile art.5 *„Genurile de audit*"). Aflăm apoi că auditul este, totuși, un gen de activitate desfășurată de către agentul auditului (organizația de audit). Obiect al auditului sunt toți agenții economici (întreprindere, organizație, instituție cu orice formă de organizare juridică și tip de proprietate), cu excepția Băncii Naționale a Moldovei. Articolul 4 expune scopul auditului, referindu-se, în exclusivitate, la activitatea de audit.

Ne limităm la aceste scurte mențiuni din sfera auditului, deoarece auditul constituie o temă separată. Cu atât mai mult că subiectul intervenției noastre e axat pe criteriile de organizare și funcționare a autorităților administrației publice locale.

Mihai DASCĂLU

---

1 MO nr.32-35/116 din 09.03.2007.

2 MO nr.20-21, p.I, art.214 din 04.04.1996.

● La solicitarea cititorilor

INSTRUCŢIUNEA

cu privire la particularităţile participării la votare în cadrul alegerilor parlamentare din 5 aprilie 2009 aprobată prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2258

1. Modalitatea de votare

În corespundere cu prevederile art. 53 din Codul electoral, fiecare alegător votează personal. Votarea în locul altor persoane nu se admite. Biroul electoral al secţiei de votare înmânează alegătorului buletinul de vot (prevăzut la art.53 alin.(3) din Codul electoral) conform listei electorale numai la prezentarea actului de identitate, iar alegătorul, primind buletinul de vot, semnează în lista electorală în dreptul numelui său.

2. Votarea în baza listei suplimentare

2.1. Alegătorii din raza secţiei de votare, care nu sunt înscrişi în listele electorale, se înscriu într-o listă suplimentară la prezentarea actului de identitate care atestă domicilierea lor în perimetrul secţiei de votare respective.

2.2. În aceeaşi listă suplimentară se înscriu şi alegătorii care au venit la secţia de votare având certificatul pentru drept de vot. Certificatul pentru drept de vot rămâne la biroul secţiei de votare şi se anexează la lista suplimentară.

2.3. În baza listei suplimentare votează şi persoanele indicate la punctul 3.1 din prezenta Instrucţiune.

2.4. Persoanele care nu au fost incluse în listele electorale, pe motiv că nu au înregistrare permanentă sau temporară la domiciliu, vor putea vota în secţiile de votare corespunzătoare locului de înregistrare la ultimul domiciliu sau reşedinţă. Această categorie de persoane va fi inclusă în listele suplimentare.

3. Votarea la locul aflării (cu urna mobilă)

3.1. În cazul în care alegătorul, din motive de sănătate sau din alte motive întemeiate, nu poate veni în localul de votare, biroul electoral al secţiei de votare desemnează, la cererea verbală sau scrisă a acestuia, cel puţin doi membri ai biroului care se deplasează cu o urnă de vot mobilă şi cu materialul necesar pentru votare (lista electorală suplimentară semnată de preşedintele şi secretarul biroului electoral buletinul de vot; ştampila specială „ALEGERI 05.04.09" pentru aplicare în actul de identitate; ştampila cu menţiunea „Votat"; tuşiera) la locul unde se află alegătorul. Echipa care se deplasează cu urna de vot mobilă poate fi însoţită de observatori.

În lista electorală de bază, în dreptul numelui persoanei respective, se aplică menţiunea „Votat la locul aflării».

3.2. Cererile pot fi transmise biroului electoral începând cu data de 22 martie până la 5 aprilie curent, ora 15.00 şi se fixează într-un registru – parte componentă a documentaţiei electorale. Deplasarea la domiciliul alegătorului poate fi efectuată pe parcursul zilei cu condiţia de a reveni la secţia de votare până la ora 21.00. Membrii biroului deplasaţi la alegător sunt obligaţi să-i asigure acestuia posibilitatea exercitării libere a dreptului de vot.

3.3. În acelaşi mod votează şi persoanele deţinute (în baza unui mandat de arestare până la pronunţarea sentinţei judecătoreşti), persoanele condamnate la privaţiune de libertate a căror sentinţă nu este definitivă, cele care execută o sancţiune administrativă sub formă de arest şi persoanele condamnate la privaţiune de libertate prin hotărâre judecătorească definitivă pentru infracţiuni uşoare şi mai puţin grave. Lista acestei categorii de alegători se întocmeşte de conducătorul instituţiei corespunzătoare, se semnează şi se autentifică cu ştampila instituţiei şi se transmite până cel târziu la 15 martie curent la secţia de votare din perimetrul respectiv.

3.4. Cetăţenii Republicii Moldova cu drept de vot, care în ziua votării se află în staţiuni balneare, case de odihnă, spitale amplasate în altă localitate decât locul permanent de trai, dar situate pe teritoriul Republicii Moldova, votează la secţiile de votare în a cărei rază se află staţiunea balneară, casa de odihnă ori spitalul. Listele electorale ale categoriei menţionate de alegători se întocmesc pe baza datelor prezentate de conducătorii instituţiilor medicale respective.

3.5. Persoanele internate în spitalele amplasate pe acelaşi sector cu domiciliul lor votează conform regulilor votării la domiciliu.

4. Votarea în afara Republicii Moldova

4.1. Persoanele aflate în afara Republicii Moldova votează la secţiile de votare de pe lângă ambasadele şi oficiile consulare ale Republicii Moldova.

4.2. Votarea în secţiile de votare constituite pe lângă ambasadele şi oficiile consulare ale Republicii Moldova se efectuează în conformitate cu Instrucţiunea cu privire la organizarea şi desfăşurarea alegerilor parlamentare din 5 aprilie 2009 în cadrul secţiilor de votare constituite în afara Republicii Moldova, aprobată prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.2213 din 27 februarie 2009.

5. Actele de identitate în baza cărora se permite participarea la votare

Votarea se efectuează în baza actelor de identitate stipulate la art.53 alin.(3) din Codul electoral.

Cetăţenilor Republicii Moldova li se permite să participe la votare în ziua de 5 aprilie 2009 în baza buletinelor de identitate cu termen de valabilitate expirat.

6. Votarea în baza declaraţiei de şedere

6.1. Persoanele cu drept de vot, care după ultima participare la alegeri şi-au schimbat locul de şedere şi au depus cu 45 de zile înainte de alegeri (cel târziu) la organul administraţiei publice locale o declaraţie cu privire la locul nou de şedere pentru a putea fi înscrise în lista de alegători în secţia de votare corespunzător locului şederii şi radiate din lista electorală de la locul şederii precedente, vor vota în secţiile de votare conform declaraţiei depuse.

6.2. Această declaraţie este temei doar pentru înscriere în listele electorale şi nu poate fi utilizată pentru alte operaţiuni juridice.

7. Modalitatea de aplicare a ştampilei speciale „ALEGERI 05.04.09» în actele de identitate

7.1. În calitate de măsură de control pentru neadmiterea multiplei votări, tuturor alegătorilor care participă la votare li se aplică ştampila „ALEGERI 05.04.09" în actul de identitate.

7.2. Ştampila „ALEGERI 05.04.09" se aplică în actul de identitate odată cu eliberarea buletinului de vot:

- la pagina 6 din paşaportul pentru ieşire şi intrare în Republica Moldova;
- la pagina 8 a fişei de însoţire a buletinului de identitate;
- la pagina 4 ori 6 a paşaportului de tip ex-sovietic, unde este aplicată ştampila „Cetăţean al Republicii Moldova»;
- în actul de identitate provizoriu (formularul nr.9);
- la compartimentul „Însemnări speciale» al livretului militar, al livretului eliberat de Centrul Serviciului Civil şi al livretului de marinar.

LEGEA CU PRIVIRE LA APE

Moldova va avea în premieră o lege cu privire la ape în conformitate cu standardele Uniunii Europene. Ea a fost elaborată în cadrul proiectului TACIS „Colaborarea pentru protecţia mediului în bazinul Mării Negre", a comunicat coordonatorul proiectului TACIS, Ludmila Gofman.

Proiectul de lege întruneşte o serie de aspecte privind armonizarea legislaţiei naţionale şi protecţia apelor în conformitate cu standardele UE.

„Implementarea acestei legi va permite Moldovei să asigure protecţia apelor de suprafaţă împotriva poluării până ca acestea să ajungă în bazinul Mării Negre. La moment, apele Moldovei sunt împărţite în ape piscicole şi ape pentru consum, în dependenţă de regiunea în care sunt situate şi calitatea acestora. Însă noua lege va permite împărţirea râurilor în două bazine hidrografice - Dunărea şi Nistrul, aşa cum cere legislaţia UE", a precizat Gofman.

Moldova a adoptat până în prezent o serie de criterii privind epurarea apelor reziduale urbane, precum şi protecţia apelor împotriva poluării cu nitraţi proveniţi din surse agricole, care au fost incluse în proiectul Legii Apelor.

„Proiectul de lege cu privire la ape a fost elaborat de Agenţia „Apele Moldovei" în colaborare cu Ministerul Ecologiei şi Resurselor Naturale şi urmează să fie aprobat de către Parlament până la sfârşitul acestui an", a subliniat Gofman.

Proiectul a fost lansat de Comisia Europeană în anul 2006 şi a fost implementat în Moldova, Ucraina şi Georgia de către Consorţiul „Euroconsult Mott MacDonald" (Olanda) de comun cu „Mott MacDonald Ltd." (Marea Britanie) şi „Milieu Ltd." (Belgia).

♦ *Avocatul dvs. la domiciliu*

La întrebări răspunde juristul
Vitalie MODRÂNGĂ
www.vitaliemodringa@usm.md

***?** Activez la moment la o întreprindere care, în opinia mea, încalcă practic în fiecare zi legislaţia muncii. Este costisitor să merg în judecată, dar ştiu că există în Republica Moldova Inspecţia Muncii la care pot să mă adresez. Nu ştiu însă care sunt atribuţiile acestei autorităţi. Rog să le expuneţi.*

Gruşco Viorel, mun. Chişinău

Atribuţiile Inspecţiei Muncii sunt următoarele:

a) controlează respectarea dispoziţiilor actelor legislative şi ale altor acte normative referitoare la:
- contractul individual şi contractul colectiv de muncă;
- carnetele de muncă;
- timpul de muncă şi timpul de odihnă;
- retribuirea muncii;
- disciplina muncii;
- munca minorilor şi a femeilor;
- protecţia muncii;
- alte condiţii de muncă;

b) acordă, în modul stabilit de Guvern, autorizaţii de funcţionare din punct de vedere al protecţiei muncii;

c) eliberează avize privind introducerea în fabricaţie a prototipurilor de echipamente tehnice şi de echipament individual de protecţie şi de lucru;

d) cercetează, în modul stabilit de Guvern, accidentele de muncă;

e) coordonează activitatea de pregătire, instruire şi informare a salariaţilor angajaţi în problemele relaţiilor de muncă şi ale protecţiei muncii.

f) exercită alte atribuţii prevăzute de legislaţie.

***?** Care este termenul de contestare a sancţiunii disciplinare la Comitetul pentru Plângeri şi care sunt acţiunile ce urmează să fie întreprinse după contestare?*

Hîncu Mihail, rn. Criuleni

Decizia privind aplicarea sancţiunii disciplinare poate fi contestată la Comitetul pentru Plângeri în termen de 30 de zile de la data comunicării ei. Contestaţia depusă nu suspendă executarea sancţiunii disciplinare, cu excepţia încarcerării. Şeful penitenciarului este obligat să asigure expedierea neîntârziată a plângerii condamnatului la Comitetul pentru Plângeri. Plângerea asupra sancţiunii disciplinare sub formă de încarcerare suspendă executarea sancţiunii şi se examinează în regim de urgenţă. Membrii Comitetului pentru Plângeri vizitează penitenciarul în vederea examinării plângerii la faţa locului. În acest scop se audiază condamnatul care a depus plângerea şi alte persoane necesare, se examinează faptele care au servit temei pentru aplicarea sancţiunii disciplinare. Comitetul pentru Plângeri confirmă temeinicia contestaţiei sau legalitatea şi temeinicia sancţiunii disciplinare aplicate condamnatului. Decizia Comitetului pentru Plângeri este obligatorie şi se execută imediat. În cazul în care condamnatul nu este de acord cu decizia Comitetului pentru Plângeri, el este în drept să conteste decizia privind aplicarea sancţiunii disciplinare în instanţa de judecată în modul stabilit.

Stimaţi cititori!

Redacţia va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar şi cât mai concis, pe o foaie aparte.

Decupaţi cuponul şi, împreună cu întrebarea Dvs., trimiteţi-l pe adresa: Chişinău, 2009, str. A. Mateevici, 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL

Numele, prenumele:

Adresa:

(aprilie 2009, nr. 12(271)

Citaţii în judecată

Curtea de Apel Chişinău, solicită prezentarea cet. Hîrjăucă Vasile, dom. mun. Chişinău, str. Deleanu, 5, bl. 4g, ap. 72, pentru data de 10 aprilie 2009, ora 11.00, la şedinţa judiciară (str. Teilor 4) în calitate de pârât pe cauză civilă nr. 3-377/09, la acţiunea Institutului „Ingeocad", privind contestarea actului administrativ.

Judecător
Curţii de Apel Chişinău D. Manole

◆◆◆

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „C.L. Club", pentru data de 11 mai 2009, ora 15.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 230) în calitate de pârât pe cauză civilă intentată la cererea SRL „Elita-5-Altepi".

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Al. Rotari

◆◆◆

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea reprezentantului ÎI „Dimov Valentina", cu sediul în mun. Chişinău bd. Ştefan cel Mare şi Sfânt 1, pentru data de 24 aprilie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 219) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată la cerea SRL „Elita-5-Altepi" mun. Chişinău.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Zinaida Talpalaru

◆◆◆

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea reprezentantului ÎI „Volcov Iurii", pentru data de 18 mai 2009, ora 10.10, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 225) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SRL „Rumitox".

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Iu. Ţurcan

◆◆◆

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SC „Decons Impex", pentru data de 15 aprilie 2009, ora 9.20, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pârât pe cauză civilă intentată la cererea SC „Axima Grup" SRL, privind încasarea sumei de 30317,09 lei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Stepanov

◆◆◆

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Loservas", pentru data de 23 aprilie 2009, ora 11.20, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pârât pe cauză civilă intentată la cererea SA „Porumb", privind încasarea sumei de 139200 lei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Stepanov

◆◆◆

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SC „Sevarinal", pentru data de 23 aprilie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pârât pe cauză civilă intentată la cererea SC „Coca Cola Îmbuteliere" mun. Chişinău, privind încasarea sumei de 6679,97 lei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Stepanov

◆◆◆

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Olestas", pentru data de 24 aprilie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pârât pe cauză civilă intentată la cererea SA „JLC" mun. Chişinău, privind încasarea sumei de 2983,73 lei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Stepanov

◆◆◆

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea reprezentantului ÎCS „Gruppo Di Palma" SRL, cu sediul în mun. Chişinău bd. Ştefan cel Mare şi Sfânt 65, ap. (of.) 710, pentru data de 24 aprilie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 219) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată la cererea SRL „Apă Bună" mun. Chişinău.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Zinaida Talpalaru

◆◆◆

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Consovita", cu sediul în mun. Chişinău bd. Dacia 73/2 ap. (of.) 14, pentru data de 24 aprilie 2009, ora 10.30, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 219, et. 2) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată la cererea SRL „Maestru Com", privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Zinaida Talpalaru

◆◆◆

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Valmor Grup", cu sediul în mun. Chişinău, str. Feredeului nr. 4/3, pentru data de 24 aprilie 2009, ora 10.15, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 219) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată la cererea SRL „Transalex Grup" mun. Chişinău.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Zinaida Talpalaru

◆◆◆

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Vladascom", pentru data de 15 mai 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 220) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată la cererea ÎM „Apă-Bună" SRL, privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător I. Gancear

◆◆◆

Judecătoria Economică de Circumscripţie, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Vegnit Com", mun. Chişinău, pentru data de 15 mai 2009, ora 11.00, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 220) în calitate de pârât la examinarea cauzei civile intentată la cererea SRL „AKM Veteran" privind încasarea datoriilor.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător I. Gancear

◆◆◆

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului ÎI „Vighis-Glinin", pentru data de 29 aprilie 2009, ora 13.30, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 207) în calitate de pârât pe cauză civilă intentată la cererea SC „Bars" SRL.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător N. Plugari

◆◆◆

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentanţilor SRL „Moles Com", SRL „Midela", pentru data de 22 mai 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (bd. Ştefan cel Mare 73, bir. 207) în calitate de pârâţi pe cauză civilă intentată la cererea „Băncii de Economii" SA.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător V. Orîndaş

◆◆◆

Judecătoria Centru mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Nicula Valerii Petru, pentru data de 16 aprilie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str. Bulgară 43, bir. 66) în calitate de pârât pe cauză civilă intentată de Nicula Natalia, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător A. Catană

◆◆◆

Judecătoria Centru mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Butuc Tudor Grigore, pentru data de 23 aprilie 2009, ora 11.00, la şedinţa judiciară (str. Bulgară 43, bir. 47) în calitate de pârât pe cauză civilă intentată de „Targomir", privind încasarea datoriei.

Judecător Constantin Urîtu

◆◆◆

Judecătoria Centru mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM solicită prezentarea reprezentantului SRL „Mobexclusiv", cu ultima adresă, cunoscută instanţei, mun. Chişinău, str. Ismail 46, pentru data de 28 aprilie 2009, ora 12.00, la şedinţa judiciară (str. Bulgară 43, bir. 46) în calitate de pârât pe cauză civilă intentată de Jorneac Tamara, privind restituirea contravalorii produsului necorespunzător, încasării penalităţilor şi daunelor materiale şi morale.

Judecător A. Vition

◆◆◆

Judecătoria Centru mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Ponomarenco Ghenadie Vladimir şi Croitor Victor Elisei, pentru data de 24 aprilie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (str. Bulgară 43, bir. 47) în calitate de pârâţi în legătură cu examinarea cauzei civile intentate la acţiunea „Băncii de Economii" SA, privind cererea de revizuire.

Judecător Constantin Urîtu

◆◆◆

Judecătoria Centru mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Pancescu Mihai, pentru data de 30 aprilie 2009, ora 14.00, la şedinţa judiciară (str. Bulgară 43, bir. 47) în calitate de pârât pe cauză civilă intentată la acţiunea cet. Tureţchi Lidia, privind înlăturarea obstacolelor.

Judecător Constantin Urîtu

◆◆◆

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Pîntea Tatiana, pentru data de 23 aprilie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 505) în calitate de pârât pe cauza civilă nr. 2-553/09, la cererea Voitic Octavian către Primaria s. Truşeni, ÎI „Agrohimic", Pîntea Nicolae şi Pîntea Tatiana, privind anularea titlului deţinătorului de teren.

Judecător Galina Mascalciuc

◆◆◆

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Cantîr Inna Grigore, a.n. 01.06.1979, pentru data de 24 aprilie 2009, ora 11.00, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 607) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de „Moldtelecom" SA, privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Mihail Diaconu

◆◆◆

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Huştiuc Veaceslav, pentru data de 24 aprilie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 613) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Huştiuc Marina, privind desfacerea căsătoriei şi încasarea forţată a pensiei alimentare.

Judecător A. Panov

◆◆◆

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Guler Lilia, pentru data de 28 aprilie 2009, ora 10.30, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 14) în calitate de pârât pe cauza civilă la acţiunea lui Guler Adrian, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Nina Arabadji

◆◆◆

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Reasnîi Victor, pentru data de 30 aprilie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 19) în calitate de pârât pe cauza civilă la cererea cet. Cuşnir Vera, privind încasarea pensiei de întreţinere.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Cornelia Vârlan

◆◆◆

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Fraţman Mihail şi Caranfil Ludmila, reprezentanţi ai ÎM „Poleg Investconstruction" SRL, pentru data de 4 mai 2009, ora 14.00, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 30) în calitate de pârâţi pe cauza civilă la acţiunea cet. Rîpa Liuba, privind recunoaşterea nulităţii contractelor de vânzare-cumpărare a apartamentului, radierea înscrisurilor şi evacuarea.

Judecător V. Negru

◆◆◆

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Grigoriev Iurii Ivan, pentru data de 12 mai 2009, ora 15.00, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 20) în calitate de intervenient pe cauza civilă la acţiunea cet. Naşco Sofia, privind constatarea faptului acceptării succesiunii.

Judecător V. Ilaşco

◆◆◆

Judecătoria Râşcani mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Leviţchi Liliana, pentru data de 19 mai 2009, ora 13.30, la şedinţa judiciară (str. Kiev 3, bir. 20) în calitate de pârât pe cauza civilă la acţiunea lui Brad Sergiu, privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător V. Ilaşco

◆◆◆

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Tataru Vadim, Cobasiuc Diana, pentru data de 23 aprilie 2009, ora 11.00, la şedinţa judiciară (str. Zelinschi 13, bir. 17) în calitate de pârâţi pe cauza civilă intentată de Sofia Voloşiuc, către V. Tataru, S. Cobasiuc, Pretura sect. Botanica, OCT Chişinău, privind declararea nulă a contractului de privatizare, vânzare-cumpărare a apartamentului şi instalarea în apartament, încasarea prejudiciului moral.

Judecător Viorica Mihaila

◆◆◆

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Litra Victor Pavel, pentru data de 22 aprilie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (str. Zelinschi 13, bir. 27) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Gaibu N., privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Druţă

◆◆◆

Judecătoria Soroca, solicită prezentarea cet. Caldare Mihail Ion, pentru data de 21 aprilie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (or. Soroca, str. Independenţei 62, bir. 1) în calitate de pârât pe cauza civilă, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Alexandru Negru

◆◆◆

Judecătoria Soroca, solicită prezentarea cet. Repeşco Gheorghe, pentru data de 21 aprilie 2009, ora 9.30, la şedinţa judiciară (or. Soroca, str. Independenţei 62, bir. 1) în calitate de pârât pe cauza civilă, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Alexandru Negru

◆◆◆

Judecătoria Soroca, solicită prezentarea cet. Popescu Mihail, pentru data de 21 aprilie 2009, ora 10.00, la şedinţa judiciară (or. Soroca, str. Independenţei 62, bir. 1) în calitate de pârât pe cauza civilă, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Alexandru Negru

◆◆◆

Judecătoria Soroca, solicită prezentarea cet. Mîţu Ala Ştefan, pentru data de 21 aprilie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (or. Soroca, str. Independenţei 62, bir. 1) în calitate de pârât pe cauza civilă, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Ion Gagiu

◆◆◆

Judecătoria Cahul în conformitate cu cerinţele art. 108 şi art. 103 a CPC al RM, solicită prezentarea cet. Kilou Mustafa, a.n. 15.07.1983, dom. or. Cahul, str. M. Basarab 28 ap. 90, pentru data de 22 aprilie 2009, ora 8.45, la şedinţa judiciară (or. Cahul, str. Victoriei nr.8, bir. 203) în calitate de pârât în pricina civilă nr. 2-654, intentată de Baltag Tatiana, privind desfacerea căsătoriei.

Pârâtului i se propune să prezinte probele de care dispune referitor la pricină. În caz de neprezentare a unor astfel de probe şi de neprezentare a pârâtului în instanţă, pricina va fi examinată în lipsa pârâtului şi probelor de care dispune el.

Judecător Ghenadie Eni

◆◆◆

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, solicită prezentarea cet. Gorbunov Alexandr, dom. mun. Chişinău, str. Dacia 5, ap. 18, pentru data de 23 aprilie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str. Zelinschi 13, bir. 20) în calitate de pârât pe cauza civilă la acţiunea ÎMGFL nr. 2, privind încasarea datoriei.

Judecător Maria Ghervas

◆◆◆

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Diaconu Ion Nicolae, a.n. 07.09.1971, dom. mun. Chişinău, str. I. Vieru 3, ap. 135, pentru data de 23 aprilie 2009, ora 9.00, la şedinţa judiciară (str.M. Sadoveanu 24/1, bir. 309) în calitate de pârât pe cauza civilă la acţiunea Diaconu Svetlana, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Ion Bulhac

ÎN ATENŢIA CITITORILOR!

Săptămânalul juridic „Dreptul" publică „Citaţii în judecată" din toate raioanele republicii. Pentru aceasta nu este nevoie să vă deplasaţi la Chişinău. E de ajuns să expediaţi prin fax (nr. 577690) copia dispoziţiei de plată şi citaţia propriu-zisă, astfel economisind sume importante pentru transport. „Dreptul" poate fi procurat în toate chioşcurile.

Date bancare: c/d 222472202641
BC Banca Socială. BIC: BSOCMD 2x722,
cod 280101722, c/f 37934018.
Publicaţia periodică **„DREPTUL"**

Aniversări

Zilele acestea şi-au aniversat ziua de naştere ***Mihaila Viorica****, judecător Botanica;* ***Serghei Gubenco****, preşedintele judecătoriei Comrat;* ***Anatolie Galben****, judecător Râşcani, mun. Chişinău;* ***Oleg Sternioală****, preşedintele judecătoriei Buiucani;* ***Constantin Creţu****, judecător Ialoveni;* ***Oleg Veretenco,*** *procuror al raionului Rezina.*

Mult stimaţi omagiaţi, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere şi calde urări de sănătate. Apreciem străduinţa, devotamentul, abnegaţia, responsabilitatea cu care vă îndepliniţi obligaţiile.

Vă dorim să aveţi parte de acum încolo doar de împliniri şi realizări care să vă întregească fericirea.

La mulţi ani!

Cu profund respect,
membrii Consiliului de Administraţie al Uniunii Juriştilor,
Echipa **Dreptul** ***şi*** **Revista Naţională de Drept**

Echipa redacţiei Vă adresează un Apel de unire şi sprijin. Vă suntem recunoscători că sunteţi abonaţii noştri şi susţineţi ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor şi vom rămâne alături de Dvs.

BANCURI

Bulă se întâlneşte pe stradă cu un prieten care îl întreabă:

- Bulă, am auzit că ţi-a murit soacra. Ce-a avut?

- Ceva bijuterii, un televizor şi puţine economii...

- Nu asta te-am întrebat. Ce i-a lipsit?

- Păi, maşină, o casă sau un apartament proprietate personală...

- Bulă, de ce a murit?

- A fost la noi în vizită, eu i-am spus să meargă în pivniţă să aducă nişte cartofi, să facem pireu. A căzut pe scări şi şi-a rupt gâtul.

- Ce ghinion! Şi ce-aţi făcut?

- Macaroane cu brânză.

Bucăţi de om de vânzare la o brutărie din Bangkok

Unul dintre cele mai ciudate magazine din lume se află la 80 de kilometri vest de Bangkok. Cranii umane mutilate, braţe sau picioare de om sunt doar câteva dintre „delicatesele" care le dau fiori vizitatorilor. Locul arată mai degrabă ca o morgă şi diverse părţi din corpul uman sunt atârnate în galantare sau expuse pe rafturi pe tăvi de metal.

Toate exponatele sunt de fapt făcute din pâine şi sunt nişte adevărate opere de artă realizate de un student thailandez. „Evident că oamenii sunt şocaţi şi cred că sunt nebuni când văd exponatele. Când văd pâinea, nu îşi doresc să o guste. Dar după ce o gustă, îşi dau seama că este doar pâine normală. Ideea ar fi să nu judecăm un lucru numai după aparenţe", spune studentul.

Ora Pământului-2009

Ora Pământului (Earth Hour), manifestare internaţională, organizată în scopul sensibilizării utilizatorilor de energie electrică faţă de problema dioxidului de carbon emis în atmosferă la producerea energiei electrice, constă în deconectarea luminii şi a aparatelor electrocasnice neesenţiale timp de o oră de către consumatorii individuali, instituţii şi agenţi economici. Evenimentul este promovat de World Wide Fund for Nature Australia (WWF), un grup internaţional de lobby pentru mediu şi cotidianul australian *Sydney Morning Herald*. Prima *Oră a Pământului* a avut loc la Sydney, cel mai mare oraş din Australia, între orele 19.30 şi 20.30, la data de 21 martie 2007, prin care s-a estimat că consumul de energie electrică în Sydney a scăzut între 2,1% şi 10,2% în acele 60 de minute şi că la această acţiune au participat 2,2 milioane de oameni. A doua *Oră a Pământului* s-a desfăşurat la 29 martie 2008, între orele 20.00 şi 21.00 (ora locală), în Sydney şi în mai multe oraşe ale lumii. Astfel, evenimentul a devenit global, antrenând circa 50 de milioane de oameni din 35 de state ale lumii.

Tendinţa omenirii spre îmbunătăţirea calităţii vieţii a contribuit la dezvoltarea intensă a producerii bunurilor materiale, a energiei electrice, transportului, sistemelor informaţionale etc., în rezultatul cărora se formează cantităţi enorme de deşeuri (solide, lichide, gazoase), prezenţa cărora se răsfrânge negativ asupra stării mediului şi a sănătăţii populaţiei. Deci, în acest sens, este foarte bine că eforturile de reducere a poluării globale, graţie reducerii consumului de energie, ne unesc.

Sâmbăta, la 28 martie 2009, începând cu ora 20.30, oamenii din întreaga lume, inclusiv şi din Republica Moldova, au stins lumina pentru o oră. Prin această acţiune - *Ora Pământului* – ei au dovedit că împreună pot stăvili procesele de schimbare a climei. Campania a fost organizată de WWF (World Wide Fund for Nature), cea mai mare organizaţie de mediu din lume. Earth Hour constituie un apel global la acţiune către fiecare dintre noi, fiecare companie şi comunitate. În acest sens Ministerul Ecologiei şi Resurselor Naturale al R.M. s-a adresat către toate autorităţile relevante, agenţii economici, toţi oamenii de bună credinţă din ţară cu chemarea de a susţine iniţiativa de deconectare a curentului electric în localurile publice, instituţii, blocurile de locuit şi casele particulare pentru o oră la data numită.

Ora Pământului simbolizează implicarea tuturor în găsirea soluţiilor de combatere a schimbărilor climatice. Peste 1000 de oraşe ale Terrei, circa un miliard de oameni au fost aşteptaţi să participe la evenimentul preconizat, prin intermediul căruia conştiinţa şi speranţa se unesc într-un gest simplu, dar în acelaşi timp magnific: stoparea încălzirii climei prin deconectarea luminii pentru doar 60 de minute. *Ora Pământului,* metaforic vorbind, este o masă rotundă, la care sunt invitate personalităţi publice din întreaga lume ca să vorbească despre acţiunile lor în domeniul schimbărilor climatice şi semnificaţia acestei manifestări pentru civilizaţia umană.

Este extraordinar că milioane de oameni deconectează lumina la nivel global pentru a promova ideea economisirii energiei şi salvării planetei. Recunoaştem sincer: suntem cu toţii vinovaţi de ceea ce se întâmplă şi trebuie să acţionăm împreună în acest sens. Sunt lucruri mici pe care le poate realiza oricine, dar trebuie să începem cu *cei 3 R: redu, reciclează, refoloseşte.* Evenimentul trebuie tratat şi ca un exerciţiu de conştientizare a maselor şi de pus în aplicare ori de câte ori avem ocazia să semnalăm împotriva încălzirii globale.

Ora Pământului n-a rămas fără ecou nici în Republica Moldova, care consumă anual cca 3 mln tone de combustibil convenţional (44% - gaze naturale, 17% - motorină, 10% - benzină, 7% - cărbune şi 3 % - alte surse de energie) şi generează cca 6 mln. tone de emisii. Ţara noastră, prin instituţiile atât din domeniul protecţiei mediului, cât şi din sfera administraţiei publice locale, susţine acţiunile prilejuite de acest eveniment. Este momentul oportun pentru ca şi companiile, şi organizaţiile din ţară, indiferent de domeniul lor de activitate, să dea dovadă de activism şi responsabilitate socială, întrucât viaţa noastră şi a generaţiilor viitoare de pe planetă este în mâinile fiecăruia dintre noi.

Prin unele activităţi de fiecare zi, am putea contribui permanent la stoparea schimbărilor climatice, cum ar fi: *schimbarea becurilor incandescente cu cele fluorescente; cumpărarea aparatelor sau a dispozitivelor electrice cu consum redus de energie; folosirea aerului condiţionat în situaţii strict necesare; deconectarea încărcătoarelor sau a altor aparate electrice atunci când nu le folosim; optarea pentru energia „verde", atunci când alegem furnizorul de energie; deplasarea pe jos sau cu transportul comun; reciclarea sticlei, metalului, hârtiei şi a maselor plastice etc.*

Un efort comun împotriva încălzirii globale este posibil.

Membrii titulari ai Academiei de Ştiinţe a Moldovei:
Vitalie POSTOLATI, directorul Institutului de Energetică al A.Ş.M.,
Tatiana CONSTANTINOV, directorul Institutului de Ecologie şi Geografie al A.Ş.M.

De ce consumă alcool oamenii?

Statisticile naţionale despre abuzul de alcool a şocat dintotdeauna, dar ele sunt doar nişte cifre care nu ne pot face să înţelegem durerea şi degradarea celor afectaţi de acest flagel. Lipsa unui loc de muncă, condiţiile de trai indecente, salariul mizer, problemele familiale, sunt doar câteva dintre motivele care îi fac pe cei mai slabi de fire să fie prinşi, de patima beţiei. Potrivit datelor Dispensarului Republican de Narcologie, consumul de alcool calculat pe cap de locuitor constituie în medie 12 litri anual.

Alcoolism cu evoluţie sezonieră

Potrivit specialiştilor în domeniu, alcoolul mai are şi evoluţii sezoniere, înregistrându-se mai multe cazuri de alcoolism primăvara şi toamna. Cel mai grav este că alcoolismul prinde în mrejele sale tot mai multe tinere şi femei de vârstă reproductivă, cele care de fapt ar trebui să se ocupe de familie şi să dea naştere unor copii.

Femeile beau pentru a scăpa de griji

Şomajul, sărăcia, plecarea soţului peste hotare, sunt doar câteva dintre motivele care o fac pe o femeie să ducă un pahar cu vin la gură, doar pentru a scăpa de aceste griji. Specialiştii în domeniu spun că femeile se apucă mai greu de băut, dar se despart mai greu de el.

A devenit alcoolică pentru că şi soţul era alcoolizat

O femeie dintr-un sat din Şoldăneşti a devenit alcoolică pentru că şi soţul era alcoolizat. Cearta, înjurăturile şi bătăile nu încetau în această familie. Iar pentru a trece mai uşor peste acestea, Elena a căzut pradă beţiei. După aceasta se înţelegeau de minune. Soţul era mulţumit că consoarta nu-l mai ceartă, iar pentru a o îmblânzi şi mai mult, de cum se trezeau dimineaţa, dădeau fuga la crâşmă pentru a se mai îmbospăta.

Şi tinerii consumă alcool

Pentru a fi „în pas cu moda", cum zic tinerii, înainte de a merge la o discotecă, ca să-şi creeze dispoziţie, trec pe la bar. În rezultat, 80 la sută din toate crimele comise de tineri sunt săvârşite sub acţiunea alcoolului.

Potrivit specialiştilor, cele mai vulnerabile la acest viciu sunt persoanele care au anumite deficienţe de comportament, cei care în copilărie nu au simţit grija părinţilor, au fost educaţi în stilul abstinenţei faţă de alcool etc. Un rol deosebit de mare îl are şi predispoziţia genetică.

Dependenţa poate fi tratată

Speciliaştii susţin că dependenţa de alcool poate fi tratată, doar că pentru asta este nevoie de voinţă.

Stelina CIOBANU,
stelinaciobanu@usm.md

FONDATORI:
Universitatea de Stat din Moldova, Uniunea Juriştilor din Moldova
Redactor-şef: Gheorghe AVORNIC
Redactor-şef adjunct: Grigore CAPCELEA

Reporteri: Irina BUREA, Stelina CIOBANU, Laura DUMBRAVĂ
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Sanda RADU
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacţiei:
MD 2009, Chişinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641. BC Banca Socială. BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacţiei. Redacţia nu corespondează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează şi nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia "Prag-3".
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 667